

ภาษีเงินได้ของผู้สูงอายุ: ยกเว้น 190,000 บาทสำหรับผู้มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ และค่า ลดหย่อนอุปการะบิดามารดา

โดย เอกสยาม ชัยศรี ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะ กรณี การพิจารณาแต่ละ เรื่อง ต้องอาศัย
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ [https://www.sukjaiwaikao.com/
article-elder-income-tax.html](https://www.sukjaiwaikao.com/article-elder-income-tax.html)

สาระสำคัญโดยสรุป

- ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีและเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ได้รับยกเว้นเงินได้ไม่เกิน 190,000 บาทต่อปี (กฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72))
- วงเงิน 190,000 บาทใช้กับเงินได้ทุกประเภทรวมกัน ไม่แยกตามประเภท
- บำนาญเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (1) และใช้วงเงินยกเว้นตามข้อ 2 (72) ได้
- คนพิการที่มีบัตรและอายุไม่เกิน 65 ปี ได้รับยกเว้น 190,000 บาทตามข้อ 2 (81)
- บุตรที่ลดหย่อนบิดามารดาอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ยังไม่ได้มีเพียงพ่อได้คนละ 30,000 บาท (มาตรา 47 (1) (ญ))
- อุปการะคนพิการหรือคนทุพพลภาพ หักลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท (มาตรา 47 (1) (ฎ))
- ยื่นแบบภายในเดือนมีนาคมเมื่อเงินได้เกินเกณฑ์ของมาตรา 56



ภาษีเงินได้ของผู้สูงอายุมีหลักสำคัญสองชั้น ชั้นแรกเป็นสิทธิของผู้สูงอายุเอง คือเงินได้ของผู้มีอายุ 65 ปี บริบูรณ์ขึ้นไปส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาทต่อปีได้รับยกเว้นภาษี ชั้นที่สองเป็นสิทธิของบุตรผู้อุปการะ คือค่าลดหย่อนสำหรับบิดามารดาและสำหรับสมาชิกครอบครัวที่เป็นคนพิการ ทั้งสองชั้นมีเงื่อนไขต่างกัน และต้องตรวจแยกกัน

บทความนี้อธิบายตัวบทประมวลรัษฎากรและกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ตามถ้อยคำที่กรมสรรพากรเผยแพร่ พร้อมตัวอย่างการคำนวณสำหรับครอบครัวที่มีบิดามารดาเป็นผู้รับบำนาญ และลำดับการเตรียมยื่นแบบ ภายในเดือนมีนาคม

เงินได้ของผู้มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ที่ได้รับยกเว้น 190,000 บาท ตามมาตรา 42 (17) และกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72)

ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีและเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับ เงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาทต่อปี ภาษี ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (17) ประกอบ กฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) เงินได้ส่วนที่เกินวงเงินนี้ยังต้องนำไปคำนวณภาษีตามปกติ

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42 ระบุเงินได้ที่ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ไว้หลายอนุ และอนุมาตรา (17) มอบให้ฝ่ายบริหารกำหนดเงินได้ที่ได้รับยกเว้นเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง^[1] กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) เป็นกฎกระทรวงหลักที่ออกตามอนุมาตรานี้ และข้อ 2 ของกฎกระทรวงดังกล่าวมีรายการเงินได้ที่ได้รับยกเว้นเรียงเป็นอนุจำนวนมาก รายการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยตรงคือข้อ 2 (72) ซึ่งเพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 257 (พ.ศ. 2549)

“(72) เงินได้ที่ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่าหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีภาษีได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งแสนเก้าหมื่นบาทในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้ที่ได้รับตั้งแต่วันที่

1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด”กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2 (72)

ข้อ 2 (72) มีเงื่อนไขสามประการ ประการที่หนึ่ง ผู้มีเงินได้ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีที่ได้รับเงินได้ ปีภาษีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาคือปีปฏิทิน ประการที่สอง ผู้มีเงินได้ต้องเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ซึ่งประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรคสาม ใช้เกณฑ์การอยู่ในประเทศไทยรวมกันตั้งแต่ 180 วันในปีภาษี ประการที่สาม วงเงินยกเว้นไม่เกิน 190,000 บาทต่อปีภาษี และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด^[2]



ถ้อยคำ “เงินได้ที่ผู้มีเงินได้... ได้รับ” ไม่ได้จำกัดประเภทของเงินได้ไว้ บำนาญ ค่าเช่า ค่าจ้างจากการทำงาน หลังเกษียณ หรือเงินได้ประเภทอื่นที่ผู้สูงอายุได้รับในปีเดียวกัน จึงนับรวมกันภายใต้วงเงินเดียว 190,000 บาท มิใช่วงเงินแยกตามประเภทเงินได้ ผู้สูงอายุที่มีเงินได้หลายทางควรรวมยอดทั้งปีก่อน แล้วจึงหักส่วนที่ได้รับยกเว้นออก ส่วนที่เหลือจึงเข้าสู่การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตามขั้นตอนปกติของการคำนวณภาษี

การยกเว้นตามข้อ 2 (72) ต่างจากการลดหย่อนตามมาตรา 47 เงินได้ที่ได้รับยกเว้นไม่ถูกนำมารวมคำนวณภาษีตั้งแต่ต้น ส่วนค่าลดหย่อนเป็นจำนวนที่หักออกจากเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว ผลในทางปฏิบัติคือผู้สูงอายุที่มีเงินได้ทั้งปีไม่เกิน 190,000 บาท ไม่มีเงินได้ส่วนใดที่ต้องนำไปคำนวณภาษี

บำนาญและเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: ประเภทเงินได้ตามมาตรา 40 (1) และผลของข้อ 2 (72)

บำนาญ เป็น เงินได้พึงประเมิน ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (1) ผู้รับ บำนาญ ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปี บริบูรณ์ใช้วงเงินยกเว้น 190,000 บาทตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) กับบำนาญได้ ส่วนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้รับควรยืนยันการจัดประเภทเงินได้กับกรมสรรพากรก่อนยื่นแบบ

“(1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้ เนื่องจากการจ้างแรงงาน”ประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (1)

มาตรา 40 (1) ระบุบำเหน็จและบำนาญไว้ในเงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานโดยชัดแจ้ง^[3] ข้าราชการบำนาญและผู้รับบำนาญจากนายจ้างจึงมีเงินได้ประเภทเดียวกับเงินเดือน ผลประการแรกคือการยกเว้นตามข้อ 2 (72) ใช้กับบำนาญได้ทันทีเมื่อผู้รับมีอายุครบเงื่อนไข ผลประการที่สองเกี่ยวกับหน้าที่ยื่นแบบ ผู้ที่มีเงินได้เฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวใช้เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำของมาตรา 56 (2) หรือ (4) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของผู้มีเงินได้หลายประเภท

กฎหมายฉบับที่ 126 ยังมีอนุอื่นที่ยกเว้นเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมาย และเงินที่มีลักษณะเดียวกับบำเหน็จดำรงชีพของพนักงานรัฐวิสาหกิจบางแห่ง^[2] ผู้รับบำนาญที่ได้รับเงินก้อนจากกองทุนในปีเดียวกันควรแยกรายการเงินได้แต่ละก้อนตามแหล่งที่จ่าย เพราะบางรายการได้รับยกเว้นตามอนุเฉพาะของตนเองโดยไม่กระทบวงเงิน 190,000 บาท



สำหรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่รัฐจ่ายเป็นรายเดือน ถ้อยคำของข้อ 2 (72) ซึ่งยกเว้นเงินได้ที่ผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ได้รับโดยไม่จำกัดประเภท ย่อมรวมเบี้ยยังชีพเข้าในวงเงิน 190,000 บาทได้ ผู้รับเบี้ยยังชีพที่มีอายุ 60 ถึง 64 ปี และมีเงินได้อื่น ด้วย ควรสอบถามการจัดประเภทเบี้ยยังชีพกับศูนย์สารสนเทศสรรพากร หมายเลข 1161 ก่อนยื่นแบบ^[4]

ผู้มีเงินได้ที่เป็นคนพิการ: วงเงินยกเว้น 190,000 บาท ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (81)

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และมีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษี ได้รับ ยกเว้น เงิน ได้ส่วน ที่ ไม่ เกิน 190,000 บาทต่อ ปี ภาษี ตาม กฎกระทรวง ฉบับ ที่ 126 ข้อ 2 (81) ซึ่ง ออก ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (17) เช่นเดียวกับข้อ 2 (72)

“(81) เงินได้ที่ผู้มีเงินได้เป็นคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีภาษีได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งแสนเก้าหมื่นบาท สำหรับปีภาษีนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2 (81)

ข้อ 2 (81) เพิ่มโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 281 (พ.ศ. 2554) และใช้กับเงินได้ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553^[5] ถ้อยคำของข้อ 2 (72) และข้อ 2 (81) แบ่งผู้มีเงินได้ตามอายุ คนพิการที่อายุยังไม่เกิน 65 ปีใช้ข้อ 2 (81) และเมื่ออายุสูงขึ้นจะเข้าเงื่อนไขของข้อ 2 (72) แทน หลักฐานสำคัญของข้อ 2 (81) คือ บัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่มีความพิการ แต่ยังไม่มียบัตรควรยื่นขอบัตรก่อนสิ้นปีภาษี

ค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา 30,000 บาทต่อคน ตามมาตรา 47 (1) (ญ)

บุตรผู้มีเงินได้หักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของตน และของคู่สมรสได้คนละ 30,000 บาท ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ญ) เมื่อบิดามารดามีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด



“(ญ) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละสามหมื่น บาทโดย บุคคล ดังกล่าวต้องมีอายุ หกสิบ ปี ขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอ แก่ การ ยังชีพ และ อยู่ใน ความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ค่าอุปการะ เลี้ยงดู ตาม วรรค หนึ่ง ให้ หัก ลดหย่อน สำหรับ เงินได้พึงประเมิน ประจำปี พ.ศ.2547 ที่จะ ต้อง ยื่นรายการในปี พ.ศ.2548 เป็นต้นไป”ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ญ)

ค่าลดหย่อนนี้อยู่ในอนุ (ญ) ของมาตรา 47 (1)^[6] เงื่อนไขอายุของบิดามารดา คือ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งต่างจากเกณฑ์ 65 ปีของการยกเว้นตามข้อ 2 (72) ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาอายุ 60 ถึง 64 ปีจึงใช้สิทธิลดหย่อนตามอนุ (ญ) ได้แล้ว แม้บิดามารดาเองยังไม่ได้รับยกเว้นเงินได้ตามข้อ 2 (72) ค่าลดหย่อนครอบคลุมทั้งบิดามารดาของผู้มีเงินได้และบิดามารดาของสามีหรือภริยา สำหรับบิดามารดาของคู่สมรส ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136) ข้อ 1 (5) และ (6) ให้หักลดหย่อนได้เมื่อคู่สมรสฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีเงินได้ฝ่ายเดียว หรือ เมื่อความเป็นสามีภริยา มีอยู่ตลอดปี ภาษี และ ภริยาไม่ได้ใช้สิทธิ แยกยื่น รายการตามมาตรา 57 เบื้อง ถ้าภริยาแยกยื่นรายการ สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนสำหรับบิดามารดาของตน วงเงินรวม 120,000 บาทสำหรับบิดามารดาทั้งคู่คนจึงใช้ได้เฉพาะในกรณีที่ประกาศดังกล่าวให้หักบิดามารดาของคู่สมรสได้

เงื่อนไขเรื่องรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และหลักฐานการอุปการะ เป็นเรื่องที่มาตรา 47 (1) (ญ) มอบให้อธิบดี ประกาศกำหนด หน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร อ้าง ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136) และประกาศกรมสรรพากรเรื่องหลักฐานการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาไว้ได้อนุ ข้อ 1 (1) ของประกาศฉบับที่ 136 ไม่ให้หักลดหย่อนสำหรับบิดามารดาที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ขอหักลดหย่อนเกิน 30,000 บาท ผู้มีเงินได้ควรตรวจเกณฑ์เงินได้ของบิดามารดาและแบบหนังสือรับรองตามประกาศดังกล่าวที่ www.rd.go.th ก่อนยื่นแบบ^[4]

บิดามารดาอายุ 65 ปีที่มีบำนาญของตนเอง

บิดามารดาที่มีบำนาญหรือเงินได้ประจำของตนเอง แม้เงินได้นั้นได้รับยกเว้นตามข้อ 2 (72) ทั้งจำนวน ก็ไม่ได้หมายความว่าบุตรหักลดหย่อนตามอนุ (ญ) ได้โดยอัตโนมัติ เพราะ อนุ (ญ) ใช้เกณฑ์ว่าบิดามารดามีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136) ข้อ 1 (1) วัดจากเงินได้พึงประเมินของบิดามารดาในปีภาษีนั้นที่ต้องไม่เกิน 30,000 บาท มิใช่วัดจากภาษีที่บิดามารดาต้องเสีย การยกเว้นภาษีของบิดามารดากับการลดหย่อนของบุตรจึงเป็นคนละเรื่อง และต้องตรวจเงื่อนไขแยกกัน



ค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ 60,000 บาท ตามมาตรา 47 (1) (ฎ)

ผู้มีเงินได้ที่อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา คู่สมรส บุตร หรือบุคคลที่ตนเป็นผู้ดูแล ซึ่งเป็นคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการหรือเป็นคนทุพพลภาพ และมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หักลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ฎ)

“(ฎ) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา บุตรชอด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ **คนละหกหมื่นบาท** โดยบุคคลดังกล่าว**ต้องเป็นคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการ**ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ **หรือเป็นคนทุพพลภาพ** มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งจำนวนคนพิการและคนทุพพลภาพในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ที่อธิบดีประกาศกำหนด”ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ฎ)

อนุ (ฎ) มีขอบเขตกว้างกว่าอนุ (ญ) ในสองประการ^[7] ประการที่หนึ่ง ผู้ได้รับการอุปการะไม่จำกัดเฉพาะบิดามารดา แต่รวมสามีหรือภริยา บุตร บุตรบุญธรรม บิดามารดาหรือบุตรของคู่สมรส และบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายคนพิการ ประการที่สอง ไม่มีเงื่อนไขอายุ เงื่อนไขหลักคือความพิการที่มีบัตร หรือภาวะทุพพลภาพ ประกอบกับรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงจึงอาจเข้าเงื่อนไขของอนุ (ฎ) ได้ หลักเกณฑ์ หลักฐาน และจำนวนบุคคลที่หักลดหย่อนได้เป็นไปตามประกาศอธิบดี

หน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ภายในเดือนมีนาคม ตามมาตรา 56

ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 กำหนดให้บุคคลที่มีเงินได้พึงประเมินเกินเกณฑ์ยื่นรายการภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ผู้ไม่มีคู่สมรสที่มีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวใช้เกณฑ์เกิน 120,000 บาท ผู้มีคู่สมรสใช้เกณฑ์เกิน 220,000 บาท ส่วนผู้เยาว์และผู้ที่ไม่สามารถเป็นหนี้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถไม่อยู่ในหน้าที่นี้



“มาตรา 56 ให้บุคคลทุกคน เว้นแต่ ผู้เยาว์ หรือ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็น คนไร้ความสามารถ หรือ เสมือน ไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคม ทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งถ้าบุคคลนั้น

- (1) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท
- (2) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวเกิน 120,000 บาท
- (3) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 120,000 บาท หรือ
- (4) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวเกิน 220,000 บาท”ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 วรรคหนึ่ง

มาตรา 56 วรรคหนึ่ง มีเกณฑ์สี่ระดับ^[8] ผู้ไม่มีคู่สมรสยื่นเมื่อเงินได้พึงประเมินเกิน 60,000 บาท หรือเกิน 120,000 บาทเมื่อมีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียว ผู้มีคู่สมรสยื่นเมื่อเงินได้เกิน 120,000 บาท หรือเกิน 220,000 บาทเมื่อมีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียว ผู้รับบำนาญอย่างเดียวจึงใช้เกณฑ์ (2) หรือ (4) แบบแสดงรายการที่กรมสรรพากรกำหนดคือ ภ.ง.ด.91 สำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียว และ ภ.ง.ด.90 สำหรับผู้มีเงินได้ประเภทอื่นด้วย

ข้อยกเว้นของมาตรา 56 วรรคหนึ่งเกี่ยวข้องกับครอบครัวผู้สูงอายุโดยตรง ผู้สูงอายุที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ไม่มีหน้าที่ยื่นรายการด้วยตนเองตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ควรสอบถามวิธีดำเนินการเรื่องภาษีของผู้อยู่ในความดูแลกับกรมสรรพากร ดูเพิ่มเติมที่ คนไร้ความสามารถและคนเสมือนไร้ความสามารถ ส่วนผู้สูงอายุทั่วไปที่มีเงินได้เกินเกณฑ์ ควรยื่นแบบแม้ภาษีที่ต้องชำระเป็นศูนย์ เพราะการยื่นแบบเป็นช่องทางขอคืนภาษีที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่ายจากบำนาญหรือเงินได้อื่น

กำหนดเวลาตามตัวบทคือภายในเดือนมีนาคม กรมสรรพากรมักประกาศขยายเวลาสำหรับการยื่นแบบทางอินเทอร์เน็ตเป็นรายปี ผู้ยื่นควรตรวจประกาศของปีนั้นที่ www.rd.go.th หรือระบบ efiling.rd.go.th และสอบถามได้ที่หมายเลข 1161^[4]

ตัวอย่างการคำนวณเงินได้ที่ได้รับยกเว้นและค่าลดหย่อนของครอบครัว

ตัวอย่างสามกรณีด้านล่างคำนวณตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) และประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) (ก) และ (ญ) แสดงเงินได้ส่วนที่ได้รับยกเว้น เงินได้ส่วนที่ยังต้องนำไปคำนวณภาษี และค่าลดหย่อนของบุตรผู้อุปการะ โดยยังไม่หักค่าใช้จ่ายตามประเภทเงินได้



กรณี	ข้อเท็จจริง	ผลการคำนวณ
ก. บิดาอายุ 70 ปี	บำนาญ 216,000 และค่าเช่าบ้าน 60,000 รวม 276,000	ยกเว้นตามข้อ 2 (72) 190,000 ส่วนที่ต้องนำไปคำนวณภาษี 86,000
ข. มารดาอายุ 66 ปี	บำนาญ 150,000	ยกเว้นทั้งจำนวน 150,000 ส่วนที่ต้องนำไปคำนวณภาษี 0
ค. บุตรอายุ 45 ปี	อุปการะบิดามารดาของตนสองคนและมารดาของคู่สมรสหนึ่งคน ซึ่งเข้าเงื่อนไขอนุ (ญ) ทุกคน	ค่าลดหย่อนบิดามารดา $3 \times 30,000 = 90,000$ รวมค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ 60,000 เป็น 150,000

กรณี ก. บิดามีเงินได้สองประเภทรวม 276,000 บาท วงเงินยกเว้น 190,000 บาทใช้กับยอดรวม มิใช่แยกตามประเภท เงินได้ส่วนที่เหลือ 86,000 บาทจึงต้องนำไปหักค่าใช้จ่ายตามประเภทเงินได้และค่าลดหย่อนต่อไป ส่วนกรณี ข. บำนาญทั้งปีไม่ถึงวงเงิน จึงไม่มีเงินได้ส่วนใดที่ต้องคำนวณภาษี^[2]

กรณี ค. บุตร หัก ค่าลดหย่อน ส่วนตัว 60,000 บาทตามมาตรา 47 (1) (ก)^[9] และ ค่าลดหย่อน บิดา มารดา 90,000 บาท รวม 150,000 บาท โดยมีเงื่อนไขว่าบิดามารดาแต่ละคนมีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพตามประกาศอธิบดี และอยู่ในความอุปการะของบุตร ถ้าบิดาในกรณี ก. มีเงินได้เกินเกณฑ์ของประกาศ บุตรจะหักลดหย่อนสำหรับบิดาไม่ได้ แม้บิดาได้รับยกเว้นภาษีบางส่วนตามข้อ 2 (72) แล้วก็ตาม

กฎหมายเปรียบเทียบ: สิทธิลดภาษีของคู่สมรสสูงอายุในสหราชอาณาจักร ตาม Income Tax Act 2007 มาตรา 45

สหราชอาณาจักรให้สิทธิลดภาษีสำหรับคู่สมรส (married couple's allowance) ตาม Income Tax Act 2007 มาตรา 45 เฉพาะคู่สมรสที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกิดก่อนวันที่ 6 เมษายน 1935 ต่างจากกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) ของไทย ซึ่งใช้กับผู้ที่มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปทุกรุ่นอายุ

Income Tax Act 2007 มาตรา 45 ให้ผู้มีสิทธิลดภาษีได้ร้อยละ 10 ของจำนวนที่กำหนดในวรรค (3) (a) เมื่อคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกิดก่อนวันที่ 6 เมษายน 1935 และอายุ 75 ปีขึ้นไปในปีภาษี และจำนวนนั้นลดลงเมื่อเงินได้สุทธิที่ปรับแล้ว (adjusted net income) เกินเพดานที่กฎหมายกำหนด^[10] โครงสร้างนี้มีลักษณะเป็นสิทธิสำหรับกลุ่มปิด ผู้ที่เกิดหลังวันที่กำหนดไม่มีวันเข้าเงื่อนไข และสิทธิลดลงตามระดับเงินได้



การเปรียบเทียบนี้ชี้ทางเลือกเชิงนโยบายสองแบบ แบบของไทยใช้เกณฑ์อายุอย่างเดียวและให้วงเงินยกเว้นคงที่แก่ทุกคนที่อายุถึงเกณฑ์ ไม่ว่ามีเงินได้มากหรือน้อย แบบของสหราชอาณาจักรผูกสิทธิกับรุ่นอายุและลดสิทธิลงตามระดับเงินได้ ในระบบของไทย การคำนึงถึงความจำเป็นของผู้สูงอายุปรากฏในค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ญ) และ (ฎ) แทน เพราะทั้งสองอนุใช้เงื่อนไขว่าผู้ได้รับการอุปการะมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ

นิติเศรษฐศาสตร์: วงเงินยกเว้นตามอายุกับต้นทุนการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

วงเงินยกเว้น 190,000 บาทตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) ใช้เกณฑ์ที่ตรวจสอบง่าย คืออายุและจำนวนเงินได้ ส่วนค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ญ) ใช้เกณฑ์ความจำเป็นซึ่งต้องมีหลักฐานมากกว่า งานด้านเศรษฐศาสตร์การคลังช่วยอธิบายผลของเกณฑ์ทั้งสองแบบต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

Slemrod (2019) ทบทวนงานวิจัยเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีและการบังคับใช้ และชี้ว่าต้นทุนของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็น ส่วนหนึ่ง ของ ต้นทุน ของ ระบบ ภาษี^[11] เกณฑ์ ที่ อาศัย ข้อมูล ซึ่งตรวจสอบได้จากทะเบียนราษฎร์ เช่น วันเกิด ลดต้นทุนนี้ได้มาก ผู้สูงอายุไม่ต้องรวบรวมหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์สิทธิ ในทางกลับกัน เกณฑ์ “รายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ” ของอนุ (ญ) มุ่งให้ประโยชน์ตกแก่ครอบครัวที่มีภาระจริง แต่ต้องอาศัยหนังสือรับรองและการตรวจสอบ จึงมีต้นทุนการปฏิบัติตามกฎหมายสูงกว่า

Luttmer และ Singhal (2014) อธิบายแนวคิดศีลธรรมทางภาษี (tax morale) ว่าแรงจูงใจที่ไม่ใช่ตัวเงินมีผลต่อการเสียภาษีโดยสมัครใจ^[12] ในบริบทของครอบครัวไทย ค่าลดหย่อนบิดามารดาเป็นกรณีที่กฎหมายภาษีรับรองหน้าที่กตัญญูซึ่งสังคมยอมรับอยู่แล้ว ระบบภาษีที่สอดคล้องกับคุณค่าของสังคมย่อมได้รับความร่วมมือมากกว่า ประเด็นนี้เป็นเหตุผลประกอบการออกแบบกฎหมาย มิใช่เงื่อนไขของสิทธิตามประมวลรัษฎากร



ลำดับการเตรียมยื่นแบบสำหรับผู้สูงอายุและบุตรผู้อุปการะ

ผู้สูงอายุควรรวมเงินได้ทั้งปีและหักส่วนที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) ก่อน แล้วตรวจเกณฑ์ยื่นแบบตามมาตรา 56 ส่วนบุตรผู้อุปการะควรตรวจเงื่อนไขค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (ญ) หรือ (ฎ) และเตรียมหนังสือรับรองตามประกาศของกรมสรรพากรก่อนสิ้นเดือนมีนาคม

- รวมเงินได้ทั้งปีของผู้สูงอายุ จากหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายของบำนาญ สัญญาเช่า และเงินได้อื่น แยกรายการเงินก่อนจากกองทุนที่มีอนุยกเว้นเฉพาะ
- หักส่วนที่ได้รับยกเว้น ไม่เกิน 190,000 บาทตามข้อ 2 (72) สำหรับผู้มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือตามข้อ 2 (81) สำหรับคนพิการที่มีบัตรและอายุไม่เกิน 65 ปี
- ตรวจหน้าที่ยื่นแบบ ตามเกณฑ์ส่ระดับของมาตรา 56 และเลือกแบบ ภ.ง.ด.91 หรือ ภ.ง.ด.90 ตามประเภทเงินได้
- บุตรตรวจเงื่อนไขค่าลดหย่อน อายุ 60 ปีขึ้นไปและรายได้ของบิดามารดาตามอนุ (ญ) หรือบัตรคนพิการและภาวะทุพพลภาพตามอนุ (ฎ)
- เตรียมหนังสือรับรอง ตามแบบที่กรมสรรพากรประกาศ และตกลงในครอบครัวว่าบุตรคนใดเป็นผู้ใช้สิทธิสำหรับบิดามารดาแต่ละคน
- ยื่น แบบ ภายใน เดือน มีนาคม หรือ ภายใน เวลา ที่ ขยาย สำหรับ การ ยื่น ทาง อินเทอร์เน็ต และ เก็บหลักฐานไว้ตรวจสอบ

รายการนี้เป็นกรอบทั่วไปตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (17) มาตรา 47 (1) และมาตรา 56 ประกอบกฎกระทรวงฉบับที่ 126^[8] ครอบครัวที่ผู้สูงอายุมีทรัพย์สินให้เช่าหลายแห่ง มีเงินได้จากต่างประเทศ หรือกำลังวางแผนโอนทรัพย์สินให้บุตร ควรวางแผนภาษีควบคู่กับการทำพินัยกรรม ดูเพิ่มเติมที่ ตัวอย่างพินัยกรรมแบบธรรมดาและแบบเขียนเอง และ ผู้สูงอายุไม่มีพินัยกรรม

คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับภาษีเงินได้ของผู้สูงอายุ

คำถามเจ็ดข้อด้านล่างตอบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (1) มาตรา 42 (17) มาตรา 47 (1) และมาตรา 56 ประกอบกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) และ (81) ตามถ้อยคำที่เผยแพร่บนเว็บไซต์กรมสรรพากร ณ วันที่ปรับปรุงบทความ



ผู้สูงอายุ 65 ปีได้รับยกเว้นภาษีเท่าไร

วงเงินยกเว้นคือ 190,000 บาทต่อปีภาษี ฐานทางกฎหมายคือกฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) ที่ออกตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (17) ผู้มีสิทธิต้องอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีนั้นและเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ส่วนที่เกินวงเงินต้องรวมคำนวณภาษี

วงเงิน 190,000 บาทแยกตามประเภทเงินได้หรือไม่

ไม่แยก ข้อ 2 (72) ยกเว้นเงินได้ที่ผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไปได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาทในปีภาษีนั้น บำนาญ ค่าเช่า และเงินได้อื่นจึงรวมกันภายใต้วงเงินเดียว

บำนาญต้องเสียภาษีหรือไม่

บำนาญเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ผู้รับบำนาญที่มีอายุ 65 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปได้รับยกเว้นส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาทตามกฎหมายฉบับที่ 126 ข้อ 2 (72) ส่วนที่เกินต้องนำไปคำนวณภาษี

ลดหย่อนพ่อแม่ได้เท่าไร และพ่อแม่ต้องอายุเท่าไร

มาตรา 47 (1) (ญ) ให้หักลดหย่อนคนละ 30,000 บาท สำหรับบิดามารดาของผู้มีเงินได้ และสำหรับบิดามารดาของคู่สมรสเมื่อคู่สมรสไม่มีเงินได้หรือไม่ได้แยกยื่นรายการ บิดามารดาต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีนั้นไม่เกิน 30,000 บาท และอยู่ในความอุปการะของผู้มีเงินได้ ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136)

อุปการะพ่อแม่ที่เป็นคนพิการลดหย่อนได้เท่าไร

มาตรา 47 (1) (ฎ) ให้หักลดหย่อนคนละ 60,000 บาท เมื่อผู้ได้รับการอุปการะเป็นคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการหรือเป็นคนทุพพลภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะของผู้มีเงินได้ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้สูงอายุต้องยื่นแบบภาษีเมื่อใด

ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดจากปีที่มีเงินได้ ตามมาตรา 56 ผู้รับบำนาญอย่างเดียวกันที่ไม่มีคู่สมรสต้องยื่นเมื่อเงินได้ทั้งปีเกิน 120,000 บาท และเกิน 220,000 บาทเมื่อมีคู่สมรส กรมสรรพากรมักขยายเวลาสำหรับการยื่นทางอินเทอร์เน็ตเป็นรายปี



คนพิการอายุไม่ถึง 65 ปีได้รับยกเว้นภาษีหรือไม่

ได้รับยกเว้น เมื่อมีบัตรประจำตัวคนพิการ เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และอายุยังไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษี วงเงินคือ 190,000 บาทต่อปีภาษีตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (81) เมื่ออายุสูงขึ้นจะใช้วงเงินตามข้อ 2 (72) แทน

เชิงอรรถและแหล่งอ้างอิง

1. ประมวลรัษฎากร มาตรา 42 อนุมาตรา (17) “(17) เงินได้ตามที่จะได้กำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวง” (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496) (ตรวจคำต่อคำกับหน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ข้อ 2 “(72) เงินได้ที่ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีภาษีได้รับ เฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งแสนเก้าหมื่นบาทในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด” (แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 257 (พ.ศ. 2549) ใช้บังคับสำหรับเงินได้ที่ได้รับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป) (ตรวจคำต่อคำกับหน้ากฎกระทรวงฉบับที่ 126 ของกรมสรรพากร rd.go.th/2502.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
3. ประมวลรัษฎากร มาตรา 40 อนุมาตรา “(1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทริพพีนส์ หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” (ตรวจคำต่อคำกับหน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
4. กรมสรรพากร ศูนย์สารสนเทศสรรพากร (RD Call Center) หมายเลข 1161 ระบบยื่นแบบออนไลน์ efilling.rd.go.th และเว็บไซต์ทางการ www.rd.go.th
5. กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2 “(81) เงินได้ที่ผู้มีเงินได้เป็นคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีภาษีได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกินหนึ่งแสนเก้าหมื่นบาท สำหรับปีภาษีนั้น ทั้งนี้ สำหรับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด” (แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 281 (พ.ศ. 2554) ใช้บังคับ 9 พฤษภาคม 2554 เป็นต้นไป) (ตรวจคำต่อคำกับหน้ากฎกระทรวงฉบับที่ 126 ของกรมสรรพากร rd.go.th/2502.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
6. ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) “(ญ) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละสามหมื่นบาทโดยบุคคลดังกล่าวต้องมีอายุหกสิบห้าขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด / ค่าอุปการะเลี้ยงดูตามวรรคหนึ่ง ให้หักลดหย่อนสำหรับ เงินได้พึงประเมิน ประจำปี พ.ศ.2547 ที่จะ ยื่น รายการ ในปี พ.ศ.2548 เป็นต้นไป” (หน้าประมวลรัษฎากรของ กรมสรรพากร อ้าง ประกาศ อธิบดี กรมสรรพากร เกี่ยวกับ ภาษีเงินได้ (ฉบับ ที่ 136) และ ประกาศ กรมสรรพากร เรื่อง หลักฐาน การ หัก ลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาไว้ได้อนั้น) (ตรวจคำต่อคำกับหน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
7. ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) “(ฎ) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คนละหกหมื่นบาท โดยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคน



พิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นคนทุพพลภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งจำนวนคนพิการและคนทุพพลภาพ ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ที่อธิบดีประกาศกำหนด” (ตรวจคำต่อคำกับหน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)

8. ประมวลรัษฎากร มาตรา 56 วรรคหนึ่ง “มาตรา 56 ให้บุคคลทุกคน เว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคม ทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งถ้าบุคคลนั้น / (1) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท / (2) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวเกิน 120,000 บาท / (3) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 120,000 บาท หรือ / (4) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา 40 (1) ประเภทเดียวเกิน 220,000 บาท” (แก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติ แก้ไข เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 44) พ.ศ. 2560) (ตรวจ คำต่อคำ กับ หน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
9. ประมวลรัษฎากร มาตรา 47 (1) “(ก) ผู้มีเงินได้ 60,000 บาท” (ตรวจคำต่อคำกับหน้าประมวลรัษฎากรของกรมสรรพากร rd.go.th/5937.html วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
10. Income Tax Act 2007 (สหราชอาณาจักร) section 45 (2) (c) “he or his wife was born before 6 April 1935” และ (3) (a) “£ 11,270 if either the man or his wife or civil partner is aged 75 or over at some time in the tax year” ส่วน (1) ให้สิทธิ “a tax reduction for the tax year of 10% of the amount specified in subsection (3)(a)” และ (4) ลดจำนวนลงครึ่งหนึ่งของส่วนที่ adjusted net income เกิน £37,700 (ตรวจกับ legislation.gov.uk/ukpga/2007/3/section/45 ฉบับที่ใช้บังคับ วันที่ 23 ตุลาคม 2569)
11. Joel Slemrod, “Tax Compliance and Enforcement”, Journal of Economic Literature, vol. 57, no. 4 (2019), pp. 904-954, DOI 10.1257/jel.20181437 (ตรวจกับ Crossref)
12. Erzo F. P. Luttmer, Monica Singhal, “Tax Morale”, Journal of Economic Perspectives, vol. 28, no. 4 (2014), pp. 149-168, DOI 10.1257/jep.28.4.149 (ตรวจกับ Crossref)

